Stockholms läns landsting

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2016-01-13

LS 2015-1283

Landstingsstyrelsen

Yttrande över betänkandet Mål och myndighet - en effektiv styrning av jämställdhetspolitiken (SOU 2015:86)

Föredragande landstingsråd: Anna Starbrink

Ärendebeskrivning

Socialdepartementet har genom remiss bjudit in Stockholms läns landsting att yttra sig över Mål och myndighet - en effektiv styrning av jämställdhetspolitiken (SOU 2015:86).

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen besluta

att avge yttrande till Socialdepartementet över betänkandet Mål och myndighet - en effektiv styrning av jämställdhetspolitiken (SOU 2015:86) i enlighet med landstingsdirektörens förslag till yttrande.

Landstingsrådsberedningens motivering

Jämställdhetsutredningens uppdrag har bestått av fyra delar. Dels att analysera och följa upp utvecklingen gällande jämställdhet mellan män och kvinnor under den senaste tioårsperioden dels att analysera och bedöma hur effektivt jämställdhetspolitiken har genomförts. Dessutom har uppdraget varit att bedöma om det funnits skäl att se över de jämställdhetspolitiska målen och indikatorerna. Avslutningsvis har det ingått i utredningens uppdrag att utifrån en samlad analys av utvecklingen gällande jämställdhet pröva om det finns skäl att överväga förändringar om hur jämställdhetspolitiken ska organiseras och genomföras.

För landstingets ansvarsområden görs i utredningen flera viktiga iakttaganden, inte minst inom hälsoområdet där flera oförklarliga skillnader mellan män och kvinnor konstateras. Män har sämre tillgång till screeningprogram och söker generellt vård i ett senare skede än kvinnor. Kvinnor drabbas i högre drag av depressions och utmattningssjukdomar, och män med dylika sjukdomar drabbas oftare av kvalitetsbrister och misstankar om underdiagnostik finns. Det skrivs ut mer sömnmedel och

dylika preparat till kvinnor, utan fullständig förklaring i skillnader i upplevda problem. Kvinnor har något sämre tillgång till effektiva läkemedel vid hjärt- och kärlsjukdomar. Vidare konstateras att kvinnors utsatthet för våld har varit konstant, eller möjligen ökat.

Även för landstinget som arbetsgivare belyser utredningen viktiga frågor att arbeta vidare med, t.ex. kvinnors högre grad av deltidsarbete och frekventare sjukfrånvaro.

Inom Stockholms läns landsting sker ett aktivt arbete med att säkerställa att den vård som erbjuds är jämställd, bland annat genom att identifiera områden där oförklarliga skillnader finns och öka kunskaperna om dessa. Exempel är kunskapsbanken "Janusinfo" och under 2016 erbjuder Kunskapscentrum för våld i nära relation flera riktade utbildningsinsatser för vårdpersonal.

Utredningen föreslår att en jämställdhetsmyndighet ska inrättas. Vidare lämnas förslag som rör jämställdhetspolitikens mål och styrning.

Landstinget har lämnat specifika synpunkter på Delmål 4. *Mäns våld mot kvinnor ska upphöra.* Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet. I det jämställdhetspolitiska arbetet bör därför allt närståendevåld inkluderas. Landstinget anser också att en ny och egen myndighet riskerar att försämra den integrerande samordningen som är väsentlig på området. Landstinget anser att det är viktigt att jämställdhetsperspektivet finns med i alla myndigheter och deras verksamheter, och att aktörer fortsatt samverkar med exempelvis länsstyrelserna, Diskrimineringsombudsmannen och myndigheten för vårdanalys.

Beslutsunderlag
Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 28 december 2015
Förslag till yttrande
Sammanfattning av betänkandet Mål och myndighet - en effektiv styrning av jämställdhetspolitiken (SOU 2015:86)

Torbjörn Rosdahl

Anna Starbrink

Carl Rydingstam

Landstingsstyrelsens förvaltning
Landstingsdirektören

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2015-12-28

LS 2015-1283

Handläggare:
Clara Wahren

Ankom
Stockholms läns landsting
2016 -01- 04
Dnr LS 2015-1283

Landstingsstyrelsen

Yttrande över betänkandet Mål och myndighet - en effektiv styrning av jämställdhetspolitiken (SOU 2015:86)

Ärendebeskrivning

Socialdepartementet har genom remiss bjudit in Stockholms läns landsting att yttra sig över Mål och myndighet - en effektiv styrning av jämställdhetspolitiken (SOU 2015:86).

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 28 december 2015
Förslag till yttrande
Sammanfattning av betänkandet Mål och myndighet - en effektiv styrning av jämställdhetspolitiken (SOU 2015:86)

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att avge yttrande till Socialdepartementet över betänkandet Mål och myndighet - en effektiv styrning av jämställdhetspolitiken (SOU 2015:86) i enlighet med landstingsdirektörens förslag till yttrande.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Socialdepartementet har genom remiss bjudit in Stockholms läns landsting att yttra sig över Mål och myndighet - en effektiv styrning av jämställdhetspolitiken.

Stockholms läns landsting föreslår att man i det fortsatta arbetet kring jämställdhetspolitik även inkluderar allt närståendevåld.

Bakgrund
Jämställdhetsutredningens uppdrag har bestått av fyra delar. För det första att analysera och följa upp utvecklingen gällande jämställdhet mellan män och kvinnor under den senaste tioårsperioden. För det andra att analysera och bedöma hur effektivt jämställdhetspolitiken har genomförts. En tredje del har varit att bedöma om det funnits skäl att se över de jämställdhetspolitiska målen och indikatorerna. Avslutningsvis har det ingått i utredningens uppdrag att utifrån en samlad analys av utvecklingen gällande jämställdhet pröva om det finns skäl att överväga förändringar om hur jämställdhetspolitiken ska organiseras och genomföras.

Utredningen föreslår att en jämställdhetsmyndighet ska inrättas.

Utredningen lämnar förslag som rör jämställdhetspolitikens mål och styrning, varav landstinget har specifika synpunkter på Delmål 4. *Mäns våld mot kvinnor ska upphöra.* Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet.

Yttrandet har tagits fram i samråd med hälso- och sjukvårdsförvaltningen.

Överväganden
Förvaltningen anser att det är viktigt att myndigheter fortsatt samverkar och samordnar sitt uppdrag och arbete med exempelvis länsstyrelserna, Diskrimineringsombudsmannen och myndigheten för vårdanalys. Med en egen myndighet så riskerar integreringstanken av jämställdhetsaspekten i andra myndigheter att försvinna.

Förvaltningen anser att även annat närståendevåld bör inkluderas i det fortsatta arbetet med jämställdhet.

Förvaltningens överväganden i övrigt framgår av bilagda förslag till yttrande.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

Landstingsstyrelsen

YTTRANDE
2016-01-26

LS 2015-1283

Socialdepartementet

Yttrande över betänkandet Mål och myndighet - en effektiv styrning av jämställdhetspolitiken (SOU 2015:86)

Stockholms läns landsting har ombetts att yttra sig över betänkandet Mål och myndighet - en effektiv styrning av jämställdhetspolitiken (SOU 2015:86).

Utredningen föreslår att en jämställdhetsmyndighet ska inrättas.

Stockholms läns landsting anser att det är viktigt att myndigheter fortsatt samverkar och samordnar sitt uppdrag och arbete med exempelvis länsstyrelserna, Diskrimineringsombudsmannen och myndigheten för vårdanalys. Med en egen myndighet så riskerar integreringstanken av jämställdhetsaspekten i andra myndigheter att försvinna.

Stockholms läns landsting har även specifika synpunkter på Delmål 4. *Mäns våld mot kvinnor ska upphöra*. Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet.

Utredningen åskådliggör på ett gediget och ambitiöst sätt utvecklingen av mäns våld mot kvinnor utifrån anmälningsstatistik, nationella trygghetsundersökningar och omfångsundersökningar, i likhet med tidigare utredningar.

I utredningen framhålls (sid. 490) att det finns behov av uppföljning som spänner över flera sektorer och att det tenderar att bli ”slagsida i analysen” i det fall man förlägger uppföljningsuppdrag på befintliga myndigheter. Vidare menar man att uppföljning av flera sektorer är svår att åstadkomma genom samverkan och att analysen av jämställdhetspolitiken därigenom riskerar att bli bristfällig. I skrivningen framgår inte vilka sektorer som avses och det framgår inte heller vad utredningen grundar detta antagande på. Formuleringen är abstrakt och generaliserande på ett sätt som försvagar resonemanget.

Stockholms läns landsting menar att det i diskussionen kring det fjärde jämställdhetsmålet saknas argument för varför man exkluderar allt annat närståendevåld och explicit tar utgångspunkt i ett könsmaktperspektiv.

Utredningen konstaterar att avgränsningen handlar om att mäns våld mot kvinnor är ett mer omfattande begrepp än ”våld i nära relationer” eftersom det i andra ledet inkluderar kroppslig integritet (kvinnor och flickors rätt och möjlighet att bestämma över sin egen kropp, sexualitet och reproduktion), exploatering av kvinnokroppen i bland annat reklam som syftar till att reproducera föreställningar om kvinnors underordning och trakasserier och hot på internet och andra digitala kanaler. Inkluderat i delmålet är också hedersrelaterat förtryck och våld, prostitution och människohandel för sexuella ändamål.

Stockholms läns landsting har förståelse för utgångspunkterna i delmålet, men ser samtidigt att även annat närståendevåld skulle kunna inkluderas i det fortsatta arbetet.

I den statistik som ligger till grund för utredningen framgår också att män och pojkar utsätts för våld av närstående och för hedersrelaterat förtryck och våld. Män och pojkar kan även vara föremål för människohandel för sexuella ändamål. Landstinget utgår ifrån att det fortsatta arbetet kring jämlikhet även inkluderar detta perspektiv. Även äldre personer – både män och kvinnor – utsätts för våld och övergrepp av barn, andra boende på omsorgsboenden och av vård- och omsorgspersonal. Män och kvinnor med psykiska, fysiska och kognitiva funktionsnedsättningar utsätts också för våld och övergrepp av närstående, både män och kvinnor.

Stockholms läns landsting menar därför att en brist i detta betänkande är att man inte för någon diskussion eller har beaktat den kompetens och den utveckling som följt av den tidigare politiken på området. En central del av kunskapsuppbyggnaden som skett under senare år har inneburit en förståelse för och inkludering av grupper som äldre, våld i HBTQ-relationer, barn som bevittnar våld bland annat, i arbetet med våld i nära relationer. En risk som landstinget ser med förslaget är att kunskap och kompetens fragmenteras vid inrättandet av en myndighet med exklusivt ansvar för mäns våld mot kvinnor.

Ankom
Stockholms läns landsting
2015 -11- 02
Dnr LS 2015-1283

Sammanfattning

Utredningens uppdrag

Jämställdhetsutredningens uppdrag har bestått av fyra delar. För det första har vi analyserat och följt upp utvecklingen gällande jämställdhet mellan män och kvinnor under den senaste tioårsperioden. För det andra har vi analyserat och bedömt hur effektivt jämställdhetspolitiken har genomförts. I detta har ingått att analysera regeringens särskilda jämställdhetssatsning som genomfördes under 2007–2014.[1] En tredje del har varit att bedöma om det funnits skäl att se över de jämställdhetspolitiska målen och indikatorerna. Avslutningsvis har det ingått i utredningens uppdrag att utifrån en samlad analys av utvecklingen gällande jämställdhet pröva om det finns skäl att överväga förändringar om hur jämställdhetspolitiken ska organiseras och genomföras.

Utredningens avgränsningar

Att fullt ut analysera utvecklingen rörande jämställdhet är en omfattande uppgift. Vi har därför gjort avgränsningar. Det innebär att vi inte har följt upp och analyserat alla områden som är av relevans för jämställdhetspolitiken. Vi har i vår analys av utvecklingen som rör jämställdhet i första hand utgått från jämställdhetspolitikens delmål.[2] Vår analys avser också skillnader mellan kvinnor och män inom hälsoområdet.

Vi har i de delar det har funnits underlag belyst hur jämställdheten mellan kvinnor och män har utvecklats på såväl nationell som på

[1] Under perioden 2007–2014 avsatte regeringen cirka 2,6 miljarder kronor på Anslaget 3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder under utgiftsområde 13 för en särskild jämställdhetssatsning.
[2] Dessa är en jämn fördelning av makt och inflytande, ekonomisk jämställdhet, en jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet och att mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

regional nivå. Vidare har vi utifrån befintlig statistik och annan data analyserat utvecklingen för utrikes födda kvinnor och män. Utredningens uppdrag att redovisa och analysera utvecklingen gällande jämställdhet har varit omfattande. Det har därför inte varit möjligt att ge en heltäckande bild av utvecklingen.

Vi har i enlighet med våra direktiv inte prövat diskrimineringslagens (2008:567) bestämmelser om diskriminering på grund av kön och inte heller Diskrimineringsombudsmannens (DO) uppdrag som rör dessa bestämmelser.

Vi har när det gäller jämställdhetspolitikens genomförande inte utvärderat enskilda jämställdhetspolitiska insatser inom regeringens särskilda jämställdhetssatsning, eller andra enskilda insatser och reformer som har gjorts i syfte att stärka jämställdheten mellan kvinnor och män. Vår analys av hur politiken har genomförts avser den särskilda jämställdhetssatsningen 2007–2014 som helhet och regeringens styrning av jämställdhetspolitiken som sådan.

Hur vi genomfört utredningens arbete

Utredningen har uppdragit åt åtta forskare att analysera utvecklingen rörande jämställdhet inom olika områden. Deras rapporter har legat till grund för vår analys av utvecklingen.

Vi har genomfört tre enkätundersökningar om jämställdhetspolitikens genomförande. Dessa undersökningar har vänt sig till myndigheter och kommuner. Vi har intervjuat företrädare för myndigheter och organisationer samt tagit del av andra pågående utredningars arbete, i första hand Utredningen om strategi för att motverka mäns våld mot kvinnor (SOU 2015:55). Vidare har vi uppdragit åt Ramböll Management Consulting (Ramböll) att analysera hur regeringens särskilda jämställdhetssatsning har genomförts.

Utvecklingen rörande jämställdhet

Vi redovisar i det följande en sammanfattning av de huvudsakliga iakttagelserna i utredningens analys av utvecklingen rörande jämställdhet de senaste tio åren.

Makt och inflytande

En jämnare könsfördelning inom politiken

Politiken är det samhällsområde som är mest könsbalanserat när det gäller ledande positioner. Sveriges riksdag och regering består sedan mitten av 1990-talet av ungefär lika många kvinnor som män. I EU-parlamentet har andelen kvinnor av de svenska ledamöterna överstigit 50 procent vid de tre senaste valen. Även på regional nivå har andelen kvinnor ökat över tid. Könsfördelningen ligger i de flesta fall inom intervallet 40–60 procent. Detta förhållande gäller inom landstingsfullmäktige och landstingsstyrelse, liksom i kommunfullmäktige och kommunstyrelse. Könsfördelningen i landstingen ligger nära 50/50. I kommunerna är den genomsnittliga könsfördelningen förhållandevis jämn, även om det finns stora skillnader mellan kommunerna. Generellt gäller att könsfördelningen är bättre i direktvalda politiska församlingar, där synlighet råder, än i icke direktvalda församlingar.

Även inom den statliga förvaltningen har en jämnare könsfördelning nåtts

Den statliga förvaltningen tillhör det samhällsområde där könsfördelningen på ledande positioner har blivit avsevärt jämnare de senaste tio åren. Mellan åren 2003 och 2014 ökade exempelvis andelen kvinnor som myndighetschefer för statliga myndigheter från 31 till 42 procent. Under samma period ökade andelen kvinnor bland landshövdingarna från 24 till 62 procent. I likhet med politiska församlingar gäller att när tydliga mål för en jämnare könsfördelning på ledande positioner sätts upp, såsom målsättningar om 50/50 och varvade listor, förbättras också könsfördelningen på dessa positioner.

Ökande skillnader under senare år och fortsatt dominans av män inom centrala områden

Även om könsfördelningen på ledande positioner i politiken och i den offentliga förvaltningen har blivit jämnare de senaste tio åren kvarstår stora skillnader. Mäns dominans på centrala maktpositioner i politiken, offentlig förvaltning och näringslivet består. Andelen

kvinnor i riksdagen har dessutom exempelvis minskat två val i rad. Det finns stora skillnader mellan de politiska partierna. Andelen kvinnor har också minskat i riksdagsutskotten.

Stora skillnader inom näringslivet

På de ledande positionerna i näringslivet finns stora skillnader mellan kvinnor och män. I det privata näringslivet består, trots vissa framsteg, en ordning med en hög grad av mansdominans i styrelser och bland chefer. I näringslivet finns i likhet med politikens domäner ett tydligt mönster: ju högre befattningar, desto färre kvinnor. Kvinnors underrepresentation blir ännu tydligare på de högsta chefspositionerna, i ledningsgrupper och i bolagsstyrelser.

Nämnas bör dock att andelen kvinnor bland cheferna i näringslivet har ökat stadigt det senaste decenniet. Sedan 1998 har andelen kvinnor bland cheferna ökat från 17 procent till 39 procent.

Liknande mönster inom övriga områden – andelen kvinnor ökar men männen dominerar på de viktigaste posterna

Inom högre utbildning och forskning är den manliga dominansen särskilt markant. Andelen kvinnor bland landets professorer har förvisso ökat, från 14 procent till 24 procent mellan 2004 och 2014, men det är bra bit kvar till en jämn könsfördelning. Könsfördelningen är dock jämn när det gäller doktorander.

På kultur- och medieområdena är mönstret under den gångna tioårsperioden detsamma som i samhället i stort. Kvinnor deltar på de flesta områden, men inte högt upp i hierarkierna.

Ekonomisk jämställdhet

Kvinnors arbetstid har ökat, men kvinnor arbetar mer deltid än män vilket ger lägre inkomster och pension

Kvinnors arbetstid har ökat det senaste årtiondet, men kvinnor fortsätter att arbeta deltid i större omfattning än män. Den vanligaste orsaken till att kvinnor och män arbetar deltid är att lämpligt heltidsarbete saknas.

Deltidsarbete påverkar framför allt inkomsten. Färre arbetade timmar ger en lägre inkomst, vilket i sin tur påverkar såväl ersättningen vid föräldraledighet, arbetslöshet och sjukdom som den framtida pensionen. Deltidsarbete kan också leda till en sämre löneutveckling och sämre karriärmöjligheter på sikt.

Arbetsmarknaden har blivit mindre könsuppdelad genom att fler kvinnor har börjat arbeta i mansdominerade yrken

Även om både kvinnor och män förvärvsarbetar i hög grad arbetar de i olika sektorer och yrken. De har även ofta olika positioner även om de befinner sig i samma sektor och yrke. Det råder således en segregering på arbetsmarknaden som är både horisontell och vertikal.

Könssegregeringen efter yrke är fortsatt hög, även om den har minskat något under den senaste tioårsperioden. Kvinnor återfinns främst inom vården och omsorgen samt inom serviceyrken, medan män är i majoritet inom tekniska och manuella yrken.

Könssegregeringen efter yrke har minskat något under den senaste tioårsperioden, till följd av att kvinnor i större utsträckning än tidigare har börjat arbeta i traditionellt mansdominerande yrken. Det är företrädesvis kvinnor som har stått för förändringarna, inte män.

Kvinnors löner fortsätter att vara lägre än mäns

Kvinnor fortsätter att i genomsnitt ha lägre lön än män. Det gäller oavsett om man jämför den genomsnittliga lönen för alla kvinnor och män som arbetar eller om man jämför skillnaden mellan olika sektorer och yrken.

Att kvinnor förvärvsarbetar färre timmar och det faktum att kvinnor och män i stor utsträckning arbetar i olika yrken spelar stor roll för lönegapet mellan könen. Om det i beräkningen tas med att utbildning, yrke, sektor, ålder och arbetstid spelar roll för vilken lön en person får, kvarstår en oförklarad löneskillnad mellan könen om cirka 5,8 procent sett till arbetsmarknaden som helhet. Den oförklarade skillnaden, eller den standardvägda skillnaden, har minskat med 1,0 procentenheter sedan 1996. De kvardröjande könsskillnaderna i lön och inkomst är ett tecken på att det könssegregerade

arbetslivet värderar arbete som främst utförs av kvinnor och arbete som främst utförs av män olika.

Kvinnor drabbas mer av arbetsrelaterad ohälsa, medan män drabbas mer av arbetsplatsolyckor

Det finns tydliga skillnader mellan kvinnor och män när det gäller arbetsrelaterad ohälsa och sjukfrånvaro. Kvinnor är i större utsträckning än män drabbade av arbetsrelaterade hälsoproblem och är även sjukskrivna i högre grad än män. Sedan 2012 har det skett en betydande ökning av arbetsrelaterade besvär, framför allt bland kvinnor. Män drabbas i högre utsträckning än kvinnor i arbetsplatsolyckor som leder till sjukskrivning eller dödsfall.

Flickor presterar bättre i såväl grund- som gymnasieskolan

Pojkar presterar sämre än flickor i grundskolan, framför allt i ämnet svenska, vilket får konsekvenser för pojkars utbildning i ett längre perspektiv. Läskunnighet och förmåga till läsförståelse är grundläggande för att kunna tillgodogöra sig all typ av utbildning. Även i gymnasieskolan presterar flickor bättre än pojkar. Samtidigt är flickor mer stressade och mår generellt sämre i skolan.

Könsuppdelningen fortfarande ojämn i gymnasieskolan vilket hänger samman med utbildningsbakgrund

Könsfördelningen i gymnasieskolans olika program och inriktningar fortsätter att vara ojämn. Könssegregeringen är tydligare på de yrkesförberedande programmen än på de studieförberedande programmen. Andelen män som läser gymnasieprogram med en tydlig kvinnodominans (minst 60 procent kvinnor) har dock ökat, från 23 procent 2001 till 38 procent 2014.

De könsstereotypa valen till gymnasieskolan kan till stor del förklaras av föräldrarnas utbildningsbakgrund. Barn till låg- respektive högutbildade föräldrar väljer i stor utsträckning olika gymnasieprogram. Barn till lågutbildade föräldrar återfinns ofta på yrkesförberedande program med en tydlig kvinno- respektive mansdominans

medan barn till högutbildade föräldrar ofta väljer de studieförberedande programmen. Den könssegregerade gymnasieskolan kan således i hög grad kopplas samman med klass.

Fler kvinnor läser vidare på högskolan samtidigt som utbildningsvalen fortsätter att vara könsuppdelade

Fler kvinnor än män väljer att läsa vidare på högskolan. Könsfördelningen bland studerande vid landets lärosäten ligger på 60 procent kvinnor och 40 procent män. Fördelningen har varit konstant under de senaste tio åren. Kvinnor och män läser emellertid i stor utsträckning olika utbildningar på högskolan. Utbildningsvalen är därmed stadigt könsstereotypa och följer med under hela utbildningskarriären.

Flickor och kvinnors högre utbildning har inte fått några tydliga effekter för deras ställning i arbetslivet

Flickor och kvinnor, såväl inrikes som utrikes födda, har högre utbildning än män samtidigt som detta inte har fått några tydliga effekter i termer av en bättre ställning för kvinnor på arbetsmarknaden. Det har inte heller gett ekonomisk utdelning i form av högre löner i motsvarande grad. Kvinnor får därmed sämre avkastning på sitt humankapital än vad män får. I ett arbetsliv där livslånga karriärer inom samma yrke eller bransch blir allt ovanligare understryks vikten av att ha möjlighet till ett livslångt lärande. Utbildning senare i livet kan också vara en väg till att bryta könssegregeringen på arbetsmarknaden.

Det obetalda hem- och omsorgsarbetet

Fortsatt stora skillnader mellan kvinnor och män i uttaget av föräldraledighet

Kvinnor tar ut mer föräldraledighet än män och de tar också ut mer ledighet för tillfällig vård av barn. Kvinnor tar ut tre gånger så många föräldrapenningsdagar som män. Kvinnornas andel har dock minskat från 83 procent till 75 procent. Kvinnor tar också ut mer ledighet för tillfällig vård av barn (VAB).

Kvinnor sprider ut föräldraledigheten på ett mer omfattande sätt än män. Kvinnor är föräldralediga i drygt 13 månader under barnets första år, varav 9,5 månader med föräldrapenning. Motsvarande siffror för män är 3,5 månader, varav två månader med föräldrapenning.

Det finns tendenser till att föräldraförsäkringens nuvarande utformning snarare hämmar än främjar jämställdhet mellan kvinnor och män.

Inkomst påverkar uttaget av föräldraledighet

Medelinkomsttagare tar både flest föräldrapenningsdagar och längst föräldraledighet. Pappor med låg eller ingen inkomst, eller med svag anknytning till arbetsmarknaden, tenderar att ta ut minst, om någon, föräldrapenning. Ersättningen för dessa grupper blir låg, liksom därför också drivkraften att ta ut föräldraledighet.

Detta mönster gäller inte för kvinnor med låga inkomster. Kvinnor med låg inkomst avstår inte från föräldrapenning, men de tar ofta ut kortare ledighet än genomsnittet. Förutsättningarna att ta del av flexibiliteten i föräldraförsäkringen varierar därmed mellan olika inkomstsgrupper.

Skillnaden mellan den tid kvinnor och män lägger ned på hemarbete har minskat något

Kvinnor och män utför ungefär lika mycket hushållsarbete innan de flyttar ihop. När de blir föräldrar ökar den totala tiden för hushållsarbete för kvinnor betydligt. Kvinnor utför i genomsnitt betydligt mer hushållsarbete än män. I det arbetet ingår framför allt städning, tvätt och sysslor relaterade till maten, dvs. inköp av mat, matlagning, dukning och diskning.

Skillnaden mellan den tid kvinnor och män lägger på hemarbete har dock minskat över tid. Det beror främst på att kvinnor lägger ned allt mindre tid på dessa sysslor. Det går inte att fastslå att männen tar ett motsvarande större ansvar.

Mäns våld mot kvinnor ska upphöra

Konstant eller möjligen ökande våldsutsatthet bland kvinnor

Kvinnors utsatthet för misshandel har legat på ungefär samma nivå under den senaste tioårsperioden. Detta gäller våldsutsatthet både i och utanför parrelationer. Det har skett en ökning av anmälda fall av misshandel mot kvinnor där misshandel i nära relation utgjort merparten. Andelen kvinnor som uppger att de utsätts för hot om våld har ökat. Under senare år har också en högre andel av hoten kommit från en närstående person. Den största ökningen rör andelen kvinnor som uppger att de utsatts för sexualbrott. Samtidigt visar utvecklingen att mäns våldsutsatthet minskar eller är fortsatt låg.

Kvinnor och flickor drabbas också i högre grad av kränkningar och hot om våld i digitala kanaler. Samtidigt uppger en högre andel kvinnor och män att de upplever en minskad oro och ökad trygghet i samhället.

Ökat glapp mellan anmälningar och lagföringar

Sammantaget ger kriminalstatistiken en bild av ett ökande antal anmälningar om brott mot kvinnor under tioårsperioden, såväl när det gäller misshandelsbrott som sexualbrott, samtidigt som lagföringsbesluten inte ökat i motsvarande takt. Därmed har gapet mellan anmälningar och lagföringsbeslut vuxit. En liknande utveckling syns även i fråga om ansökningar om kontaktförbud. Ett undantag är anmälningarna om grov kvinnofridskränkning där både antalet anmälningar och beslut om lagföringar minskar.

Underlag saknas om hedersrelaterat våld och förtryck

Det finns ingen jämförbar statistik över tid om hur många kvinnor och män som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck, vilket gör att det inte är möjligt att bedöma utvecklingen på detta område. I en studie från 2009 uppskattas att knappt sju procent av unga kvinnor levde med begränsningar i förhållande till äktenskap och/eller att familjen ställde upp villkor för val av partner. Motsvarande uppgift för unga män var cirka 4 procent.

Antalet individer i prostitutionen har minskat samtidigt som tillgängligheten ökat

Prostitutionen på gatan bedöms ha halverats sedan 1995, medan tillgängligheten via bl.a. annonser för sexuella tjänster på internet har ökat. Kartläggningar tyder dock på att antalet individer i prostitutionen inte har ökat utan endast tillgängligheten. Kvinnor av annan nationalitet än svensk utgör en majoritet bland dem som säljer sex och deras andel har ökat över tid. Anmälningar och lagföringar rörande köp av sexuell tjänst har ökat, men någon motsvarande trend går inte att skönja rörande människohandel för sexuella ändamål.

Kvinnor mer utsatta för våld i arbetslivet

Våldsutsattheten i arbetslivet har inte förändrats nämnvärt för kvinnor och män. Kvinnor är dock mer utsatta än män för våld, hot och sexuella trakasserier oavsett yrke och bransch. Kvinnor i arbetaryrken är särskilt utsatta.

Hälsa

Skillnader i sjukdomar, självskattad hälsa, läkemedelsförskrivning och bemötande

Kvinnor drabbas oftare än män av sjukdomar som benskörhet, lungsjukdomar, gallsten och migrän. Kvinnor är också mer utsatta för ätstörningar, depression och fibromyalgi. Män drabbas oftare av vissa typer av hjärtinfarkter och cancer, schizofreni och autism. Medellivslängden ökar, men mer för män än för kvinnor. Det finns även skillnader i förskrivning av läkemedel, bland annat får män i högre grad läkemedel mot hjärt- och kärlsjukdomar. Kvinnor och flickor förskrivs i högre utsträckning lugnande medel och sömnmedel, vilket inte helt kan förklaras av motsvarande könsskillnader i rapporterade besvär. Kvinnor drabbas oftare av biverkningar av läkemedel.

Kvinnor uppger överlag en sämre hälsosituation än män. Framför allt uppger kvinnor med kort utbildning en dålig hälsosituation. Kvinnor rapporterar även i större utsträckning än män att de lider av ängslan, oro och ångest, särskilt unga kvinnor.

Kvinnor anger i lägre grad än män att de får tillräckligt med information i mötet med vården, medan män i mindre utsträckning kommer till olika typer av screeningprogram. Män söker överlag vård i lägre utsträckning och i ett senare skede än kvinnor. Mäns högre självmordsfrekvens och alkoholmissbruk kan vara relaterade till en underdiagnosticering av mäns psykiska ohälsa.

Normer om maskulinitet påverkar

Normer kring maskulinitet och manlighet har en negativ inverkan på mäns psykiska, fysiska och sexuella hälsa, i den mån de påverkar män att söka vård i mindre utsträckning och ta större risker jämfört med kvinnor.

Kön en viktig faktor för hälsoläget, även sett till andra faktorer som påverkar hälsan

Kvinnors och mäns hälsoläge påverkas i hög grad av faktorer såsom utbildningsbakgrund, socioekonomisk situation, etnisk tillhörighet, sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck. Ytterligare en faktor som påverkar hälsoläget är förekomsten av våld. Kön är dock alltjämt en viktig faktor även i relation till ovan nämnda faktorer. Personer i arbetaryrken har t.ex. en sämre hälsosituation än personer i tjänstemannayrken, men inom grupperna kvarstår könsskillnader där kvinnor i både arbetar- och tjänstemannayrken har sämre hälsosituation än män i de respektive grupperna. När olika faktorer samvarierar riskerar de dessutom att förstärka varandra, som t.ex. utbildning och kön där kvinnor med förgymnasial utbildning har en mycket ogynnsam hälsosituation.

Regeringens jämställdhetssatsning 2007–2014

Vi redovisar i det följande en sammanfattning av utredningens analys av regeringens jämställdhetssatsning som genomfördes under 2007–2014.

Mest medel till delmål 4 Mäns våld mot kvinnor ska upphöra

Under åren har nästan 70 myndigheter genomfört insatser inom ramen för regeringens jämställdhetssatsning. Sammanlagt har ca 2,1 miljarder kronor förbrukats på över 200 olika insatser. Över hälften av medlen har använts för insatser för delmål 4 *Mäns våld mot kvinnor ska* upphöra. Även organisationer har tagit del av satsningen, varav bidraget till Sveriges kommuner och landsting (SKL) för programmet Hållbar Jämställdhet (HåJ) utgör den största insatsen. Länsstyrelserna har tilldelats mest medel, vilket hänger samman med att mest medel gått till delmål 4 *Mäns våld mot kvinnor ska upphöra.* Inom detta område har regeringen tagit fram tre olika handlingsplaner som har legat till grund för regeringens fördelning och inriktning av insatser.

Fokus på öka kunskap och utveckla nya metoder

Insatserna har i första hand syftat till att öka kunskapen om jämställdhet och utveckla nya metoder i jämställdhetsarbetet. En stor del av insatserna har vänt sig till kommuner och landsting samt organisationer.

Oklart om effekter på samhällsnivå men däremot ökad kunskap, nya metoder och arbetssätt

Det finns få, om ens några, redovisade effekter på samhällsnivå till följd av den särskilda jämställdhetssatsningen som tyder på att de olika insatserna stärkt jämställdheten mellan kvinnor och män. Detta bör samtidigt ses i perspektivet att genomslag av långsiktiga effekter kan studeras först efter en längre tid samt att det är svårt att isolera effekter från andra faktorer.

Det finns flera redovisade effekter i form av ökad kunskap, nya metoder och arbetssätt i myndigheternas verksamhet. Insatserna har lett till att myndigheterna ser ett ökat behov av kunskap om jämställdhet och behov av stöd i arbetet att utveckla jämställda verksamheter.

Stöd i myndigheternas arbete med jämställdhetsintegrering

Stödet till myndigheterna att integrera ett jämställdhetsperspektiv i sina verksamheter har utvecklats under 2007–2014. Sedan 2013 har 41 myndigheter i uppdrag att ta fram en plan på hur de kan integrera ett jämställdhetsperspektiv och hur de ska bidra för att nå de jämställdhetspolitiska målen (programmet Jämställdhet i myndigheter, JiM). Nationella sekretariatet för genusforskning vid Göteborgs universitet har gett ett uppskattat stöd i myndigheternas arbete.

Länsstyrelsernas arbete har stärkts

En del i jämställdhetssatsningen har varit programmet Länsstyrelserna utvecklar jämställdhet (LUJ). Programmets egen uppföljning och externa utvärderingar visar att LUJ haft positiv effekt på så sätt att länsstyrelsernas jämställdhetsuppdrag har förtydligats och utvecklats positivt.

Jämställdhetsintegrering i kommunernas verksamhet har haft effekt

Genom programmet Hållbar jämställdhet (HåJ) har kommuner, landsting och regioner samt enskilda utförare fått stöd att utveckla jämställda verksamheter. Enligt utvärderingar av programmet och vår enkätundersökning har HåJ haft effekt så tillvida att kunskapen ökat, nya metoder utvecklats och kommuner som deltagit i programmet ser ett fortsatt behov av att utveckla ytterligare kunskap och nya metoder. En majoritet av kommuner och landsting har dock inte medverkat i satsningen.

Styrningen av jämställdhetspolitiken

Vi redovisar i det följande en sammanfattning av utredningens analys av styrningen jämställdhetspolitiken.

Även del i myndigheternas interna arbete

Flera myndigheter ser jämställdhetsarbetet som en del i myndighetens roll som arbetsgivare, vilket sannolikt hänger nära samman med att insatserna har haft ett tydligt fokus på att öka kunskap och utveckla metoder. Myndigheterna ser också att jämställdhetsarbetet har kopplingar till arbetet med att integrera ett mångfaldsperspektiv. Myndigheter som har deltagit i JiM-arbetet uppger i högre grad än myndigheter som inte har deltagit i detta arbete att deras jämställdhetsarbete är integrerat i den ordinarie ledningen och styrningen av verksamheten.

Tydligare återkoppling och mer analys efterfrågas

Myndigheterna upplever att regeringens återkoppling brister i fråga om de uppdrag som myndigheter har getts inom jämställdhetsområdet. En uppfattning är att regeringen inte tillräckligt har analyserat och återkopplat vilka slutsatser som regeringen drar i fråga om olika uppdrag. Myndigheterna önskar också en tydlighet i fråga om vilka resultat som uppdragen förväntas ge.

Riktade uppdrag har tydliggjort jämställdhetsarbetet

Myndigheterna uppger att de riktade uppdragen om jämställdhet har bidragit till att förtydliga arbetet med jämställdhet. För flera JiM-myndigheter har de riktade uppdragen legat till grund arbetet med att ta fram en plan för jämställdhetsintegrering. Andra myndigheter uppger att de ännu inte har funnit formerna för hur arbetet ska bedrivas.

Länsstyrelserna ser behov av mer uppföljning och tydligare krav på utvärdering

Enligt utredningens enkätundersökning finner länsstyrelserna brister i långsiktigheten i arbetet med jämställdhet och jämställdhetsintegrering. Enligt länsstyrelserna kan detta stärkas genom att dels i högre grad använda länsstyrelserna i uppföljningen av jämställdhetspolitiken,

dels ställa tydligare krav på att jämställdhetspolitiska insatser ska utvärderas.

Återrapportering men få inslag av effektutvärdering

Myndigheternas återrapportering har varit omfattande. I flera fall har särskilda uppföljningar och utvärderingar genomförts. Regeringen utgår från ett urval av jämställdhetsindikatorer i sin resultatredovisning till riksdagen som avser utvecklingen av jämställdhet i samhället. Det är dock få utvärderingar som har innehållit några mer omfattande effektutvärderingar.

Fortsatt stöd i arbetet efterfrågas

Såväl länsstyrelser som övriga myndigheter ser behov av ett fortsatt stöd i arbetet med att integrera ett jämställdhetsperspektiv. Myndigheterna uppger att det finns ett behov av att förankra arbetet hos chefer och medarbetare. Även företrädare för Sveriges kommuner och landsting (SKL) anför ett behov av stöd i arbetet.

Arbetet mot mäns våld mot kvinnor har funnit fastare former

Såväl utvärderingar och tidigare utredningar som vår utredning pekar på att arbetet med att förhindra och beivra mäns våld mot kvinnor har funnit fastare former som följd av regeringens jämställdhetssatsning.

Insatser som rör mäns våld mot kvinnor kräver insatser från myndigheter inom flera områden, bl.a. rättsväsendet, hälso- och sjukvård och omsorg och utbildningsväsendet. Därtill svarar kommuner, landsting och organisationer i det civila samhället för viktiga uppgifter. Trots bättre samverkan och ökade insatser, finns brister i bl.a. kommunernas och landstingens arbete i fråga om insatser mot mäns våld mot kvinnor. Det finns också överlappningar i det stöd och den samordning som görs av myndigheter inom området.

Våra bedömningar och slutsatser

Våra huvudsakliga bedömningar och slutsatser när det gäller utvecklingen gällande jämställdhet och jämställdhetspolitiken kan sammanfattas enligt följande.

Utvecklingen rörande jämställdhet

Det finns framsteg i utvecklingen gällande jämställdhet samtidigt som flera resultat visar att utvecklingen i vissa avseenden står still eller gått bakåt. Sammantaget visar utvecklingen inom jämställdhetspolitikens delmål att målen ännu inte har nåtts.

Våra viktigaste slutsatser är:

- Tydliga mål för en jämnare könsfördelning får genomslag. Detta syns på politikens område och utnämningen av myndighetschefer, men även inom näringslivet.
- Det krävs ett fortsatt arbete för att nå en jämnare könsfördelning även på de ledande posterna och inom de viktiga områdena för att motverka den vertikala obalansen av könsfördelning. Det gäller särskilt utrikes födda som är underrepresenterade på ledande positioner.
- Trots en mindre könsuppdelad arbetsmarknad behöver fortsatta insatser göras för att bryta traditionella könsmönstren på arbetsmarknaden. Insatser behöver även göras för att stärka etableringen av utrikes födda kvinnor på arbetsmarknaden som i lägre grad än inrikes födda kvinnor och män är sysselsatta.
- För att nå en mindre könsuppdelad arbetsmarknad behöver studievalen i gymnasieskolan och högskolan bli mindre könsuppdelade. De könsstereotypa valen hänger nära samman med föräldrarnas utbildningsbakgrund.
- Staten har en viktig normerande roll i att verka för att utjämna skillnader i inkomst mellan kvinnor och män.
- En fortsatt utveckling som leder till ett jämnare uttag av föräldraförsäkringen kan bidra till att stärka jämställdheten mellan kvinnor och män. Samtidigt är det viktigt att uppmärksamma att

uttaget av föräldrapenning i hög grad påverkas av männens inkomster.

- Trots att mäns våld mot kvinnor inte förefaller minska finns försiktigt positiva utvecklingstendenser när det gäller ansvariga samhällsaktörers arbete på området. Fortsatta ansträngningar är avgörande för att utvecklingen ska få genomslag även i form av minskad våldsutsatthet.
- Utvecklingen av det ökande glappet mellan anmälningar och lagförda beslut behöver uppmärksammas i de rättsvårdande myndigheters arbete.
- Osakliga skillnader mellan kvinnor och män i fråga om hälso- och sjukvård behöver ges större utrymme. Det finns flera skillnader mellan olika grupper av kvinnor och män beroende på t.ex. socioekonomisk och utbildningsmässig bakgrund, funktionsnedsättning, sexuell läggning och könsidentitet och könsuttryck.

Vi vill framhålla följande utgångspunkter som enligt vår bedömning bör ligga till grund för hur jämställdhetspolitiken ska utformas.

För det första bör jämställdhetspolitiken även fortsättningsvis syfta till att utjämna skillnader mellan kvinnor och män inom de områden som jämställdhetspolitikens nuvarande delmål avser. Utbildning och hälsa bör samtidigt ges större utrymme. Det övergripande målet bör alltjämt vara att såväl reell som formell jämställdhet nås mellan kvinnor och män.

För det andra behöver jämställdhetspolitiken ta fasta på de klyftor och skillnader som finns mellan olika grupper av kvinnor och män. Det handlar både om skillnader som avser socioekonomiska faktorer och andra maktrelationer som t.ex. rör funktionshinder, sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck, ålder och etnisk tillhörighet. Det behövs ett starkare intersektionellt perspektiv i genomförande av jämställdhetspolitiken.

För det tredje behöver kunskapen om normer om maskulinitet ges större utrymme i förståelsen av de skillnader som finns på olika områden. Vi menar att maskulinitetsnormer i hög grad är ett hinder i arbetet med att åstadkomma en jämnare fördelning av makt och inflytande, ekonomisk självständighet och jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet och för att mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

Jämställdhetspolitikens genomförande

Regeringens jämställdhetssatsning 2007–2014 och regeringens styrning av jämställdhetspolitiken i övrigt har fått genomslag i samhället på så sätt att kunskapen om jämställdhet ökat och att metoder och arbetssätt utvecklats i jämställdhetsarbetet på olika nivåer i samhället. Det har dock inte funnits tillräckligt med underlag i form av analyser eller utvärderingar för att kunna se hur dessa påverkat jämställdheten mellan kvinnor och män.

Våra viktigaste slutsatser är:

- Den samlade kunskapen om jämställdhet och jämställdhetsarbete behöver i större utsträckning tas tillvara i styrningen av jämställdhetspolitiken.
- Regeringens styrning behöver bli tydligare och avse fler myndigheter och områden än i dag.
- Myndigheter, kommuner och landsting samt regioner behöver stöd i arbetet att utveckla jämställda verksamheter.
- Det behövs ett ökat fokus på resultat av jämställdhetspolitiken.
- Det behövs en permanent samordning av vissa insatser inom jämställdhetspolitiken. Detta rör inte minst insatser som görs för att nå delmålet *Mäns våld mot kvinnor ska upphöra.*

Sammantaget krävs det en mer sammanhållen styrning av jämställdhetspolitiska insatser som ger förutsättningar för att följa upp och analysera utvecklingen avseende jämställdhet i samhället. Det krävs också enligt vår bedömning en utvecklad uppföljning och analys av vad olika insatser leder till och i vilken utsträckning styrningen av jämställdhetpolitiken verkar för att nå de jämställdhetspolitiska målen. Det krävs även en samordning av jämställdhetspolitiken och det krävs ett fortsatt stöd till myndigheter, kommuner och landsting samt även till övriga aktörer i arbetet att utveckla jämställda verksamheter.

På så sätt kan de satsningar som har gjorts under den senaste tioårsperioden tas tillvara och utvecklas. Den ökade kunskapen och de vunna erfarenheterna av jämställdhetsarbetet kan därigenom få genomslag i samhället och bidra till att stärka jämställdheten mellan kvinnor och män.

Vi vill framhålla att det är inte bara stat, kommuner och landsting som har ett ansvar i arbetet. Det krävs ett fortsatt starkt engagemang och ansvarstagande av arbetsmarknadens parter, näringslivet, organisationer i civilsamhället och andra samhällsaktörer.

Våra förslag

Vi lämnar följande förslag som rör jämställdhetspolitikens mål och styrning.

Mål för jämställdhetspolitiken

- Övergripande mål. Kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv.
- Delmål 1. *En jämn fördelning av makt och inflytande*. Kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva samhällsmedborgare och att forma villkoren för beslutsfattande i samhällets alla sektorer.
- Delmål 2. *Ekonomisk jämställdhet*. Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut. Kvinnor och män ska ta samma ansvar för det obetalda hem- och omsorgsarbetet och ska ha samma möjligheter att kombinera betalt arbete med privat- och familjeliv.
- Delmål 3. *Jämställd utbildning*. Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma möjligheter och villkor när det gäller livslångt lärande och personlig utveckling.
- Delmål 4. *Mäns våld mot kvinnor ska upphöra*. Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet.
- Delmål 5. *Jämställd hälsa, vård och omsorg*. Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma möjligheter och villkor när det gäller hälsa, vård och omsorg livet ut.

Vårt förslag till övergripande mål är detsamma som ligger till grund för jämställdhetspolitiken i dag. Jämfört med nuvarande delmål för jämställdhetspolitiken innebär förslagen till delmål vissa skillnader.

Jämställd utbildning och Jämställd hälsa, vård och omsorg föreslås utgöra egna delmål. Det nuvarande delmålet 3 *En jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet* föreslås ingå som delar i delmål 2 och 5 enligt ovan.

Myndigheternas ansvar för att verka för de jämställdhetspolitiska målen

Jämställdhetspolitiken bör styras utifrån hur statliga myndigheter och verksamheter styrs i övrigt. Jämställdhetsintegrering som huvudsaklig strategi bör ligga fast. Vi föreslår därför att:

- uppgifter om jämställdhet ska regleras i myndigheternas instruktioner eller i förekommande fall annan förordning,
- fler myndigheter ska få i uppgift att integrera ett jämställdhetsperspektiv i sin verksamhet. Myndighetens uppgifter om jämställdhet ska vara verksamhetsanpassade,
- myndigheter som redovisar individbaserad statistik ska som regel göra detta könsuppdelat om det inte finns särskilda skäl mot detta,
- strategier och handlingsplaner ska tas fram för respektive delmål inom jämställdhetspolitiken, och
- arbetet med jämställdhetsintegrering inom Regeringskansliet ska utvecklas ytterligare genom en förstärkt uppföljning och tydligare genomslag i arbetet med budget, regleringsbrev och myndighetsdialog.

En jämställdhetsmyndighet bör inrättas

Vi föreslår att en jämställdhetsmyndighet inrättas. Myndighetens uppgifter ska vara att:

- analysera utvecklingen gällande jämställdhet i samhället och följa upp insatser som syftar till att nå de jämställdhetspolitiska målen,
- samordna uppdrag inom jämställdhetspolitiken, däribland uppdrag som rör delmålet Mäns våld mot kvinnor ska upphöra,

- stödja arbetet med att integrera ett jämställdhetsperspektiv i verksamheten hos myndigheter och kommuner, landsting och regioner, och
- i övrigt bistå regeringen i övriga frågor som rör jämställdhetspolitiken, bland annat inom EU-samarbetet och i övrigt internationellt samarbete.

Myndigheten ska svara för de nationella kompetens- och samordningsuppgifter som Länsstyrelsen i Östergötland svarar för inom delmålet 4 *Mäns våld mot kvinnor ska upphöra*. Myndigheten ska också svara för det uppdrag som Göteborgs universitet (Nationella sekretariatet för genusforskning) har att stödja myndigheterna i jämställdhetsintegrering. Likaså ska myndigheten svara för att fördela bidrag enligt förordningen (2006:390) om statsbidrag till jämställdhetsprojekt som för närvarande Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) ansvarar för.

Vidare föreslår vi att ansvarsfördelningen mellan den nya myndigheten för jämställdhet och myndigheter med nationella kompetens- och samordningsuppdrag inom området mäns våld mot kvinnor ska ses över i syfte att nå en effektiv samverkan mellan myndigheterna. Översynen berör Länsstyrelsen i Stockholms län, Socialstyrelsen och Uppsala universitet (Nationellt centrum för kvinnofrid).

Myndigheten ska inrättas senast den 1 juli 2017 och ges ett anslag motsvarande 41 miljoner kronor per år.

Länsstyrelsernas uppdrag och uppgifter

Länsstyrelserna ska även i fortsättningen stödja och samordna det regionala arbetet med att verka för att de nationella målen för jämställdhetspolitiken får genomslag och samordna arbetet med insatser som rör delmål 4 *Mäns våld mot kvinnor ska upphöra*. Vi föreslår att förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion förtydligas genom följande tillägg:

- Länsstyrelsen ska samordna, stödja och följa upp det regionala arbetet för att nå de jämställdhetspolitiska målen. Länsstyrelsen ska lämna underlag till Jämställdhetsmyndigheten och samråda med myndigheten om vilken redovisning som behövs (tillägg till 5 §).

I syfte att betona att länsstyrelsernas uppgifter rörande jämställdhet är en angelägenhet för hela länsstyrelsen, ska länsstyrelseinstruktionen inte längre föreskriva att det ska finnas en särskilt sakkunnig i frågor som rör jämställdhet (nuvarande 44 §).